

השיחה

פניני מוסר ויראה מאוצרו של המשגיח
הגאון הצדיק רבי יצחק פנחס גולדווסר שליט"א

גליון זה מוקדש
לע"נ הר"ר
שרגא פיבל ב"ר
צבי קנול ז"ל

חיים לאחר המוות

נטפלים לישראל כלבוש הנטפל לאדם. ומהיכן לקח הרמח"ל את הדוגמה הזו ללבוש - הגאון הגדול ר' משה שפירא זצ"ל מביא עפ"י דברי חז"ל שמלכת מצרים - קליאופטרה שאלה את רבי מאיר האם הצדיקים יקומו לתחיית המתים בלבושיהם או לא בלבושיהם, ורבי מאיר הביא לה ראייה שיקומו בלבושיהם.

לכאורה תמוה, וכי זה בדיוק מה שמדאיג את קליאופטרה מלכת מצרים? אין בעיות ביטחוניות? אין עוד דברים? אלא ברור שלזה היא התכוונה: האם גם המתים שיקומו יקומו בלבושיהם, כמו לשון הרמח"ל 'כלבוש הנטפל לאדם'. ובעצם היא רוצה לדעת האם חסידי אומות העולם גם הם יקומו לתחיה. ומכאן לקח הרמח"ל את הביטוי הזה שהם יהיו כלבוש הנטפל לאדם. ברור שהפירוש הזה הוא אמת לאמתה.

הסיבה שנכנסים לפרוזדור לפני הטרקלין

את הסיבה שאנו צריכים להיכנס קודם לפרוזדור ורק לאחר מכן לטרקלין מבאר הרמח"ל בספרו 'דרך ה', שאדם הראשון אכל מעץ הדעת ומאכלות אסורות נספגות בגוף ומרעילות אותו ואפילו זרעו זרעו עד עולם, ספוגים ברעל הזה של פרי עץ הדעת, ולגוף הזה שספג את הרעל הזה אין אפשרות לקום לתחייה אלא הוא חייב להתפורר ולהתבלות בקבר כאשר במקביל הנשמה מזדככת בגן עדן ומי שזוכה נשמתו תוכל גם כן לקדש את הגוף עצמו בעולם הבא. זהו הסבר המקובלים וזו הדעה העיקרית. גם בזה שמעתי פעם מר' משה שפירא כמו שמביא הרמח"ל - שגופו של האדם קודם חטא עץ הדעת היה בדרגה כמו נשמתו לאחר החטא, אז בתחיית המתים עם הגופים זה אומר גופים שהם בדרגת הנשמות שלאחר החטא. והתבטא רבי משה, שאם אדם הראשון היה נכנס לבית מדרש לא היה אפשר לראותו, כי נשמה אי אפשר לראות, וזה עדיין גוף בערך הנשמה.

מבנה החיים נותן משמעויות רבות לחיים

אגב, יש בזה משמעויות רבות לגבי זהירות ממאכלות אסורות, כי אם אדם אכל מאכל אסור כל הדורות אחר כך ספוגים ברעל הזה וזה עושה רושם! בושה לדבר על הנושא הזה, וכי יש פה מישהו שלא מאמין שיש חיים לאחר המוות? אבל המציאות היא, שאנשים רבים, גם כאלו שקרויים חרדים שמקיימים מצוות ונמנעים מעבירות, עדיין נכשלים בעוונות כדבר שבשגרה וזה אפילו ממש במזיד - לשון הרע, איסור גזל, איך יתכן? הלא הם יהודים מאמינים, מאמינים שזה עבירות, ומאמינים שהעולם הבא נקבע לפי מצוות ועבירות ועדיין בשלהם. בגמ' במסכת נדרים, מובא שנוזרים להרגים, את כוונת הדברים מבאר הר"ן שהמדובר היה על חבורת יהודים שהיו לסטים שהורגים בני אדם כדי לשדוד את כספם. אדם שלא רצה למות ולהישדד היה

חז"ל אומרים שהקב"ה ממלא שנותיהם של צדיקים מיום ליום, כלומר - הם מסתלקים מן העולם באותו תאריך שבו הם נולדו. אצל רשעים לעומתם זה בדיוק הפוך, כפי שמובא בחז"ל על עמלק שכיוון את צבאו ליום מלחמה שיחול ביום הולדתו כי 'לא במהרה אדם נופל ביום גינוסאי שלו'.

את ההבדל בין הרשע לצדיק הסביר הבאר יוסף שבאמת יש מושג של 'יום המסוגל', שמגלגלים זכות ליום זכאי וחובה ליום חייב ולכן יום של תחילת החיים של הצדיק בעולם הזה, מתאים גם ליום תחילת חייו לאחר פטירתו ולכן הקב"ה ממלא את חייהם שהם יסתלקו מן העולם באותו יום שבו הם נולדו. אך אצל הרשעים, יום הפטירה הוא יום סיום ולא התחלה ולכן ביום ההולדת אין את הסגולה להיות יום הפטירה.

תקופות העולם

דבר ברור ומוסכם הוא שהעולם הזה הוא פרוזדור בפני העולם הבא, כפי שכתוב במשנה במסכת אבות: 'התקן עצמך בפרוזדור כדי שתיכנס לטרקלין'. מבנה החיים בנוי בצורה שבני אדם אמורים לחיות שית אלפי שנים וכל אדם שמת במשך ששת אלפי השנים האלו, עולה נשמתו או לגן עדן או לגיהנום, בדרך כלל צריך לעבור פסק זמן בגיהנום כדי להתנקות מעבירות ורק לאחר מכן עוברים לגן עדן. (לפעמים הוא מכונה 'גן עדן' ולפעמים 'עולם הבא', אי אפשר לדייק את המילים, כי לפעמים מכנים את עולם הנשמות 'עולם הבא' ולפעמים 'עולם הבא' הוא במשמעות אחרת, כפי שיובא בהמשך) בסיום ששת אלפי שנות העולם תהיה תקופה שנקראת 'מות המשיח'. בגמ' במסכת סנהדרין (צב א) מבואר וכן מביא הריטב"א בכמה מקומות, שהמתאבלים על ירושלים הובטחו שיזכו וישתתפו בשמחתה ושמחתה של ירושלים תהיה בימות המשיח. ולכל הצדיקים שהשתוקקו לבניין ירושלים ומתו במשך הדורות תהיה תחיית המתים והם יקומו לתחייה בימות המשיח. לאחר ששת אלפי שנות החיים יחרב העולם וכך הוא ישאר במשך אלף שנה, ולצדיקים שקמו בתחיית המתים יעשה הקב"ה כנפיים והם ישוטו בעולם, כך מובא בגמרא.

לאחר אלף שנים לדעה אחת או אלפיים לדעה אחרת, יגיע יום הדין הגדול וכל אחד ואחד נידון מחדש, לא די לדון אותו ביום המיתה, כי היה המשך לחייו - מכוחו היו בני נכדים תלמידים שנהגו כהוגן או שלא כהוגן וכל זה מצטרף לחשבון הזכויות והחובות, יהיה דיון מחדש ומי שיזכה יכנס לעולם שכולו טוב לנצח נצחים.

לחסידי אומות העולם, (מובא בגמרא במסכת סנהדרין בתחילת פרק חלק) תהיה מציאות, אבל לא מציאות נצחית אלא בבחינת 'עמדתו זרים ורעו צאנכם ובני נכר כורמיכם', זו בחינה שיהיו משמשים לישראל בעולם הבא, והרמח"ל קורא לזה שהם

אומר להם שזה תרומה ומותר לו להישבע על כך אפילו שאין זה תרומה, הגזלנים הללו לא ישדדו תרומה כי תרומה אסור לאכול... הם רוצחים ושודדים אבל תרומה הם לא אוכלים...! יש מושג כזה, לב שעקום עד כדי כך. ולצערנו אנו רואים אנשים שמתלבשים כחרדים ומתנהגים כחרדים אבל קשה לקרוא להם מאמינים.

ידיעת המוח צריך להשיב אל הלב ללא הרף

אנחנו חוזרים על דברים שידועים כולם ויש בזה צורך כי הידיעה היא ידיעת המוח ולא ידיעת הלב וצריך להשיב את זה אל הלב, וכמו שבכל יום ערב ובוקר אומרים 'שמע ישראל ה' אלוהינו ה' אחד', למרות שידועים ואומרים את זה מאות ואלפי פעמים, אבל כדי שידעה תהפוך לידיעת הלב, מוכרחים והשבות, שוב ושוב ושוב, לדבר להוכיח ולהמחיש. וצריך להאמין אבל בידיעת הלב, שיש חיים לאחר המוות עם כל המשמעות של המשפט הזה, חבל שצריך להגיד את זה, ובטח לא בזמן כזה של מלחמה שקשה לקטרג על אנשים, אבל רבים רבים מבעלי הכיפות הסרוגות באמת אינם מאמינים בעולם הבא, הם לא מאמינים, הייתה לנו פעם ישיבה בכפר סבא, אני הייתי ר"מ, ולא היה לנו מקום להיות, היה בית כנסת שמתפללים בו רק בשבתות, ביקשנו שיתנו לנו במשך השבוע להיות וללמוד שם, אז אני נשלחתי על ידי ראש הישיבה לדבר בפני הקהל שיסכימו לזה, הלכתי דרך ארוכה בגשם שוטף ולפני שהתחלתי לדבר הגבילו אותי בחמש דקות כי אנשים רוצים ללכת הביתה, פתחתי בדברי המשנה במסכת אבות שמקובלת על כולם – 'עולם הזה פרוזדור, עולם הבא טרקלין התקן עצמך בפרוזדור כדי שתיכנס לטרקלין', אדם צריך זכויות לעולם הבא, אמרתי להם והזכות הכי גדולה זה תורה, מי שלא לומד תורה ומאפשר לאחרים ללמוד, תהיה לו את הזכות הזו לעולם הבא ופה בקשתי מהם שיתנו לנו ללמוד בבית הכנסת שלהם. למחרת פגש הגבאי את ראש הישיבה שלנו, ופנה אליו, תגיד לי, הוא אמר, איזה מרצה שלחת לנו? אתה יודע על מה הוא דיבר איתנו? דיבר על עולם הבא... תגיד במאה העשרים מדברים על עולם הבא...?

אנו צריכים להתחזק גם במה שאחרים נכשלים

ולמה אני אומר את זה, מה אכפת לי מה קורה אצלם? כי זה גם סימן וגם סיבה, כמו הפירוש הידוע, למה רבי צדוק עמד על מעלות האולם, כי הכהן הזה שרצח את חברו, הוציא סכין ודקר אותו בליבו על זה שהוא השיג אותו על הכבש להגיע למזבח ראשון, והוא אומר, אחינו, על מי נביא עגלה ערופה, על העזרות, מה הקשר לכאורה? יש רוצח שידוע לכולם. אלא רואים שכשיש רוצח אחד כולם צריכים כפרה, הכהנים מבקשים כפר לעמך ישראל, מה אתה רוצה מעמך ישראל, מה הם עשו? סך הכל רוצח אחד רצח, אלא שאם אצלינו הדבר הזה היה בשלימות ואם באמת מאמינים, קודם כל לא היינו עושים עבירות לא הייתה מציאות כזו שבישראל כל כך יהיה רפוי העניין של עולם הבא. אפשר לומר, שיש כאלו שכמעט לא מאמינים, וזה גם סיבה, אנו בכל זאת עם אחד, לא מנותקים לגמרי, והדעות המקולקלות של הרחוב והעיתונות מגיעות אלינו באיזו צורה, לכן צריך להתחזק בדבר הזה.

מדוע לא מפורש בתורה העניין של 'עולם הבא'

הענין של עולם הבא לא מפורש בתורה, לא כתוב אם בחוקתי תלכו אז תזכו לעולם שכולו טוב לנצח נצחים, העולם הבא מוזכר, אבל תמיד בלשון קצרה: 'נאסף אל עמיו', 'ונכרתה הנפש ההיא מעמיה'. גם בנביא רואים כמה פעמים כמו למשל מה

שאומרת אביגיל לדוד 'והיתה נפש אדוני צרורה בצרור החיים', 'ואת נפש אויבך יקלענה בתוך כף הקלע', 'מה רב טובך אשר צפנת ליריאך', 'הרוח תשוב אל האלוקים אשר נתנה', ובספר דניאל כתוב יותר מפורש: 'רבים מאדמת עפר יקיצו אלה לחיי עולם ואלה לחרפות ולדראון עולם', אבל זה לא מפורש ממש והיינו מצפים שהדבר החשוב העיקרי הזה יהיה כתוב בצורה מאוד ברורה ויש כמה וכמה הסברים בראשונים למה זה לא כך, ההסבר שבעיני מצא חן ביותר הוא כי כל דבר שצריך לומר נותן מקום למחשבה שאולי זה לא כך וצריך להגיד שזה כך. למשל, אם אתה אומר שפלוגי חכם הווי אומר שהיה אפשר לחשוב אחרת כי למה צריך להגיד את זה...? ההתעלמות של התורה מלומר בפירוש שיש עולם הבא היא בגלל שזה דבר כל כך פשוט וכל כך בסיסי, שלא שייך להבין למה יש בכלל עולם אם לא העולם שאחרי העולם הזה, עד כדי כך שלהגיד את זה בבחינת 'כל המוסיף גורע', אם אתה אומר את זה סימן שיש כאן מה לחדש אבל באמת אין פה שום חידוש זוהי פשטות שבפשטות.

מציאותו של בורא לעולם זה ההיגיון הכי פשוט להבנה

בכל דבר זה כך, כל אחד מבין ששעון למשל, שלא עובד, הוא שעון מת. בכל דבר רואים את ההבדל בין חי למת, אדם חי מזיז ידיים ורגליים ופתאום כשהוא מת רואים שהיה כאן משהו שעכשיו הוא איננו, בוודאי שיש חוק שימור החומר, חוק שימור האנרגיה, אבל התפיסה היא שהוא לא נעלם, הוא כן משנה את מקומו, את צורת הצבירה שלו, אבל הוא קיים. היתה פה נשמה, משהו שהפעיל את כל המערכת וכשאדם נעלם הווי אומר שהנשמה נעלמה וההבנה הפשוטה היא שהיא קיימת, ואם לא פה אז שם. זהו המושכל ראשון ומי צריך להביא הוכחה לזה...? מה שהיה הוא שיהיה, אם לא פה אז במקום אחר, כל המושג של השארת הנפש הוא לא חידוש. ראיתי גם ציטוט מאיזה מדען שכתב, 'אני מאמין שיש מסתורין מהותי בקיומי האישי החורג מההסבר הביולוגי להתפתחות מוחי וגופי, ודאי שהאמונה הזו תואמת את המושג נשמה ואת בריאתה בידי האלוקים'... הוא מבין שיש משהו באדם, שההסבר הביולוגי, ההתפתחות של הגוף לא יכולה להסביר את המציאות הזו, משהו שהוא על טבעי. אבל יש פה משהו נוסף; אנו יודעים שכתוב בתורה, 'וייצר ה' אלוקים את האדם עפר מן האדמה', זה הגוף שכולל את הנפש הבהמית כמו שכבר דיברנו, כל זה כלול במשפט וייצר ה' אלוקים את האדם עפר מן האדמה, ו'ויפח באפיו נשמת חיים' זה משהו נוסף שקיים גם כשהוא כבר מת. זה שיש לעולם בורא ומנהיג, זה עוד לפני הא' ב', להגיד שהעולם נברא לבד זה רק אידיאליסטי יכול לומר, קשה להאמין שיש מישהו שהוא באמת חכם וחושב שיגיע למסקנה הזו, זה פשוט בריחה מכל המחויבות, אם אין בורא עולם עושים מה שרוצים. זה לא צד, לא דעה, לא תיאוריה ולא שום כלום. ברור שיש בורא ומנהיג לעולם, ואם יש בורא ומנהיג לעולם אז יש גם תכלית לעולם כי אף אחד לא עושה דבר בלי סיבה, יש מטרה, יש תכלית.

צדיק ורע לו רשע וטוב לו

הקב"ה ברא 'עולם חסד יבנה', כדי להיטיב, והשאלה הנשאלת היא, האם יתכן שזה העולם שהוא ברא ובוזה זה נגמר, הרי לעומת כל יכולתו של הבורא זה כל הטוב?! זה כמו שנגיד שמולטי מיליארדר יתן פרוטה לעני, 'זה מה שהוא נותן? הוא מיליארדר? מה ההבנה שהקב"ה שהוא כל יכול והוא בנה עולם כזה שהוא עולם חסד יבנה וכל החסד הוא כל כך מיניאטורי, החיים בעולם הם מעט שנים והרבה סבל, ובעולם יש כזה חוסר צדק, כי כל אחד מאיתנו מבין שאדם טוב, אדם וותן, אדם סבלן, מגיע לו יותר מאשר לאדם הרע הזה, האכזרי הזה, הנוכל.

המתים, אם כל גרעין חיטה עובר את התהליך הזה, זה לא תחיית המתים? הגרעין נרקב ויוצא ממנו שיבולים. מה קשה להאמין בזה? אנשים תורמים הרבה כסף, אדם הולך למות והוא משאיר צוואה שהאיצטדיון יקרא על שמו, מה זה נותן לך? אתה מת, מתפורר וכלום, הדבר הזה קיים אפילו אצל כופרים כי נדמה לו שהוא לא מאמין אבל הנשמה שלו מאמינה, היא יודעת את האמת שיש נצח, יש זכויות, ולכן הוא רוצה שאנשים יזכרו אותו. לכל אדם יש את התחושה שיש חיים אחר המוות

מעשה נורא על הדיבוק

האמת שבשביל שיחה כזו צריך שעתיים, לא מספיק ארבעים דקות... יש דבר שצריך לשמוע אותו, את מה שכתוב בהקדמת הספר לב אליהו, ששמע מר' אליהו דושניצר, מעשה נורא על העניין של הדיבוק, שר' אלחנן היה מספר אותו, אז מספר ר' שלום שבדרון שהוא שאל פעם את ר' אליהו דושניצר, מה היה שם והוא לא רצה לספר לו, הוא היה שם מעורב מאוד, אז הוא אמר לו - אני אגיד לך סיפור אחר ששמעתי מר' אלעזר משה מפינסק, שאגב, החזון איש מנה אותו מאחד משלשת גדולי הדור - מהר"ל דיסקין הבית הלוי ור' אלעזר משה מפינסק.

וכך סיפר לו רבי אליהו דושניצר: איש היה בקלם סוחר שהיתה לו בת יחידה והשיאו אותה לבן ישיבה מופלג, הוא נתן לו נדוניה של כמה אלפים, אכל על שולחנו כשנגמרה הנדוניה, הוא לא רצה להפסיק ללמוד, ואשתו אמרה לו בוא נפתח חנות אני אהיה בחנות כל הזמן, שעתיים אני צריכה בשביל הבית, ואתה תעמוד בחנות, הסכימו ככה, וככה היו שלשה חדשים אבל כדרכו של עולם, חשוב מאוד לשמוע את זה ולדעת שזה ככה, שעתיים נהיה ארבע וארבע לשמונה, ובסופו של דבר הגיע מצב שהוא לא פתח גמרא כל ימות השבוע, יום אחד במוצאי שבת, יצאה בתו לשפוף שופכין החוצה, וכשהיא חזרה, היא באה נחנקת, ולא יכולה לדבר, הלכו לרופאים, שום דבר לא עזר, התחילו לחשוב שזה דיבוק, עד שהגיעו לרבי מנדל שהיה נקרא מומחה, ובאמת הוא אמר שזה דיבוק, שהיה לו מהלכים איתו, הוא דיבר איתו והוא ענה בצורה נכונה, התחילו לשאול אותו שאלות, מי אתה, הוא אמר, לפני כמה עשרות שנים, לא זוכר כמה, הייתי בחור בבריסק, נסעתי לאפריקה, חברים קלקלו אותי, עברתי על כל התורה כולה, אחר כך הוא נסע על עגלה נפל ונהרג, וכך הוא מתגלגל בעולם עד עכשיו, אמר לו למה לא עשית תשובה קודם, אמר לו, מתוך פחד מהנפילה התבלבל ולא עשה תשובה, ומה אתה רוצה מהאישה הזו שאתה גורם לה יסורים כאלו? הוא התחיל לצחוק, האמא שלה והאמא של בעלה התחננו בשמים שאני אכנס לגוף שלה ויגרום לה יסורים, אחרת אין לה תקנה, כי היא לקחה את בעלה מעסק התורה, אז ר' מנדל אמר לבעל שיבטיח שיחזור לתורה, ור' מנדל הבטיח גם כן ללמוד משניות לעילוי נשמתו של הבחור הדיבוק, הוא הדליק נרות לנשמתו, ואחר כך רבי מנדל שזיהה שזה דיבוק, אסף עשרה אנשים, אמרו תהילים, עמד מאחוריהם ואמר מה שאמר, הושיבו את האישה על כסא, באמצע החדר, ופתאום היא התגלגלה מהכיסא, יצא קול אדיר 'שמע ישראל', ושמעו את הקול בכל שטוצין, פקע הציפורן הזרת מידה וגם זכוכית החלון נסדקה, עד כאן סיפר ר' אליהו דושניצר, כפל עוד פעם ואמר, אתם יכולים לספר מעשה זה משמי שאתם מכירים אותי שלא אשקר ולא אגזים, בדיוק מה ששמעתי מר' אלעזר משה, אז ר' אליהו סיפר לר' שלום שבדרון שהוא שמע את הזוג הזה ואשתו שהגיעו לתל אביב, או שזה היה הבעל וזו שנכנס בה הדיבוק, כנראה שהם, גרים בתל אביב משפחה גדולה, לא רצה להגיד את שמם שלא יזיק להם בשידוכים, והלכתי אליהם וסיפרו לי את הסיפור כמו ששמעתי מר' אלעזר משה, זה אמר אם אני מבין נכון, ר' אליהו דושניצר

אבל העולם מלא ההיפך, דרך רשעים צלחה, צדיקים שרע להם רשעים שטוב להם, למה שיעשה עולם כזה מעוות שאנשים רעים טוב להם ואנשים טובים רע להם? אותו משוקץ ומנוול, עשה פשעים עד בלי סוף, הרג בלי סוף אנשים, גמר את החיים וזהו? אלא מוכרח להיות שבגיהנום ישרפו את נשמתו של אותו רשע, וכן להיפך, אותו צדיק שסבל יקבל גן עדן ושכר בלי סוף, כי אם אתה מבין שיש חיים אחרי המוות אז לא קשה שום דבר, כמו שאם יגידו לאדם שיש עבודה קשה, באמת עבודה קשה, שמקבלים עליה עשרת אלפים ש"ח זה קשה, יש צער, אבל זה שווה את זה. כשאדם מבין 'אני קרבת אלוקים לי טוב', לנצח נצחים זה ודאי משתלם, אז למה צדיק קשה לו - כי לפום צערא אגרא, קושיא מעיקרא ליתא, וזה דבר ברור כשמש.

דבר נוסף, אם באמת החיים פה זה החיים, אז בשביל מה צריך כל כך הרבה שכל, הרי השכל הזה גורם סבל לאדם, סוקרטס, הפילוסוף היווני אמר שלחשוב זה כואב, אדם שחושב כואב לו, אנשים פשוטים שלא חושבים הרבה יותר קל להם, בלי רגשות עדינים כאלו, סיפר לי אדם על אבא שלו שחיפש עבודה בארץ לפני שמונים שנה, היה צריך פרנסה לחיות ממשהו, אבל הוא לא ידע אנגלית ובסוף הוא קיבל משרה פי אלף יותר טובה, לו היה יודע אנגלית הוא היה נשאר דוור. השכל הוא מכאיב לאדם בעולם הזה, ולפעמים זה בדיוק הפוך.

בחור שאל אותי איך באמת יודעים שהקב"ה הוא טוב, ענית לו - גם אתה יכול להרגיש את זה, דרך הנשמה שהיא חלק אלוך ממעל, תתבונן בעצמך, אמרתי לו, כשאתה רוחני יותר, אם זה בנעילה או בשמחת תורה בשיא ההקפות, האם אתה מרגיש שאתה טוב יותר או רע יותר? כל אחד מרגיש שכאשר הוא מתעלה הוא טוב יותר, טוב לו יותר והוא רוצה להיטיב. אם ככל שאדם מרגיש את הנשמה שלו הוא מרגיש את הרצון להיטיב, אם כן אם החלק אלוך ממעל רוצה להיטיב, מזה אפשר להבין שהקב"ה הוא טוב ומטיב.

כבר כתוב במסילת ישרים 'ותראה באמת שכבר לא על שום בעל שכל להאמין שתכלית בריאת האדם היא למצבו בעולם הזה כי מה הם חיי האדם בעולם הזה, מי הוא ששמח ושליו ממש בעולם הזה, ימי שנותינו בהם שבעים שנה ואם בגבורות שמונים שנה, רע עמל ואון, וכמה מיני צער וחליים ומכאובים וטרדות, ואחר כל זאת המוות',

אדם לא יכול ליהנות בחיים כשהוא זוכר את יום המוות, כמו שאדם שנפל מקומה מאה לא יכול ליהנות מהנוף בדרך... כך כשאדם חושב על המוות, הוא לא יכול ליהנות מהחיים,

'אחד מיני אלף לא ימצא שירבה לו העולם הנאות ושלווה אמיתית וגם הוא אם יגיע למאה שנה כבר עבר ובטל מן העולם, ולא עוד אלא שאם תכלית בריאת האדם היא לעולם הזה, לא היה צריך שיתן בנו נשמה כל כך גדולה ועליונה שתהיה למעלה מן המלאכים, שאינה מוצאת שום נחת רוח בהנאות העולם הזה',

לכל בריאה יש תכלית

נראה לכם שהפלאפון נברא כדי להניח אותו על המפוינים שלא יעיפו מהמאורר? הלא בשביל זה חתיכת אבן מספיקה. האדם נברא כל כך משוכלל ומורכב, כל זה בשביל מה? לאכול פלאפל? זה ממש שטות לחשוב כך, וחופץ מזה, מה שהזכרתי קודם, שאמרה קליאפוטרה המלכה שהיא מאמינה שהמתים יקומו לתחיה, היא התכוונה לומר שזה לא כל כך בעיה להאמין לתחיית

מכירים אותם בכלל, אי אפשר להגיד שהוא עשה איזו קומבינה, כי הנשמות האלו, זה לא מדברים, יש כוס שזזה על האותיות, והיא מצטרפת למילים ולמשפטים, אבל זה בשפה שהם לא מכירים אותה בכלל, לא יכול להיות שעשו את זה בהערמה, דברים ברורים וידועים. היה סיפור מדהים, לא יודע איך אפשר, מרדמים את האדם על ידי היפנוזה, לא יודע מה זה, והוא באמת היה גלגול קודם, והוא סיפר דברים מה שהיה בגלגול הקודם, והוא סיפר על מי שרצח אותו, והגיעו לאותו רוצח והוא הודה בכך שרצח את אותו ילד בגלגול הקודם שלו, דברים מדהימים. מה שרק חשוב שוב, אנחנו לא מביאים לתורה ראייה מהמדע, אנו רק אומרים שהמדע לא כל כך מפגר והוא מגיע לדברים שאנו יודעים מהתורה, לא חלילה הפוך,

איך מיליונים לא מכירים באמת הפשוטה

הקושיה הגדולה היא, שאם זה כל כך מוכח וכל כך הגיוני, אז איך זה שיש אנשים עם IQ כל כך גבוה, אקדמאים שמתכחשים להכלל, מוות קליני למשל, כבר לפני ארבעים שנה היה עשרות מיליונים של אנשים שהעידו על אותה תופעה שהנשמה ריחפה על הגוף והיא נשאבת לתוך מעבר של חושך, ואחר כך אור גדול ומתוק, ופגשו אנשים שנפטרו כבר והם בכלל לא ידעו שהם מתו, זה תופעה מדעית לחלוטין. פגשתי בנאדם בבית כנסת של הבן שלי ברמת שלמה, היה שמש, יהודי רוסי, הוא שטף את הרצפה והכלים, כמו בית המקדש, בכזה דחילו ורחימו ובכזה כבוד לאברכים, היה ממש מסקרן מי זה האדם הזה, הוא היה מדען, הרוסים לא יכלו לסבול את התופעה הזו של מוות קליני, זה הורס להם את כל התיאוריה הכפרנית שלהם, זה אומר שיש נשמה ויש חיים לאחר המוות, אז הם העמידו צוות מחקר להוכיח שאין כזה דבר חיים לאחר המוות, אין מוות קליני, הוא אמר לבן שלי, הבאתי את עצמי פעמיים למוות קליני, ואני יודע שיש חיים לאחר המוות, הוא הגיע למסקנה ההפוכה, והוא חזר בתשובה, היה לו מאוד מאוד קשה להתחיל בגיל חמישים ללמוד תורה, אז הוא לפחות רוצה לשרת את האברכים, פגשתי אותו אישית, איך זה, איך עשרות מיליונים כופרים בזה? אבל התשובה היא אחת ויחידה - חיאל בית האלי, הסיפור של חיאל בית האלי שאי אפשר להאריך בו עכשיו, יהושע השביע שמי שיבנה את יריחו בבכורו ייסדנה ובצעיר בניו יציב דלתיה, והוא החליט לבנות את העיר, התחכם, קרא לה יריחה, במקום יריחו, ומתו לו ששה בנים, כל פעם משהו אחר, כל פעם תירוק, שישה בנים, כל שנה בבנייה של העיר והשאלה נשאלת, אתה רואה שמת לך בן, איך אתה ממשיך? הוא היה אדם גדול, אליהו הנביא בא לנחם אותו כשהוא ישב שבעה, אז מה אתה רוצה? שאחרי שישה בנים הוא יודה שהוא טעה? שהוא רצח שישה בנים, אם הוא מודה שהוא טעה, אז הוא מודה שרצח שישה בנים, אנשים שחיים בטעות בשקר, זה אומר שכל הזמן הייתי טיפש ורשע, לא מסוגל נפשית, זה הכל, לא שום קושיה איך אנשים חכמים לא מקבלים את האמת הפשוטה הזו, כי אחרי ששנים הם חיו ככה, כבר קשה לו מאוד להגיד הייתי טיפש, הייתי רשע, זו האמת האמיתית וכל אחד מבין שכל אחד מאיתנו יותר מאמין בזה ונחיה לפי המתכון הזה שהעולם הזה הוא פרודור והעולם הבא טרקלין, כך נזכה לנצח נצחים.

שהוא פגש אותם בעצמו לר' אליהו לופיאן, הוא סיפר את הסיפור הזה, וכשהוא סיים לספר ר' אלה אמר לו - אני שמעתי את הסיפור הזה בשני שינויים, אחד שלא נפל מעגלה אלא נסע באוניה וטבע בים, ב', וזה חשוב לשימוע, שהדיבוק היה צועק לפעמים בקולי קולות עם פחדים נוראים שכל האנשים היו מזדעקים ומזדעזעים, - שמלאכי חבלה מחכים שיצא מגוף האשה ויקרעוהו לגזרים, שכל עוד הוא בגוף חי אין להם רשות, ואחרי כמה רגעים התחיל לדבר דברי ליצנות וניבול פה בצורה כל כך מגעילה שכל השומעים סתמו את אוזניהם כדי לא לשמוע את דברי הנבלה הזו, שאלו אותו איך זה יתכן, לפני כמה דקות אתה פחדת ממלאכי חבלה ועכשיו אתה מלכלך את הפה בצורה כזו גועלית, אמר להם, שאם לא עושים תשובה ולא מתנקים מהחטא, הנפש נשארת למעלה כמו שהייתה למטה, מבהיל על הרעיון, הוא מרגיש את המלאכים מפחד מהם נורא, ולא יכול להתאפק מלנבל את הפה כמו בעולם הזה.

להאמין לחז"ל

על כל פנים, אני חושב שהסיפור הזה שהוא סיפור אמיתי, צריך לזעזע כל אחד, ולהשריש, שבאמת, יש חיים אחרי המוות, ומשלמים ביוקר כשלא מתנהגים כמו שצריך, אני רוצה להביא קצת הוכחות מדעיות, והאמת שאין בהם צורך כי אם חז"ל אמרו, ויש פסוקים, מה צריך יותר מזה?... ובאמת מי שיאמין רק מכוח העובדות המדעיות זה בעיה גדולה מאוד, אפילו אפיקורס שאומר 'אין תחיית המתים מן התורה', ואומר רש"י שאפילו אם הוא מאמין בתחיית המתים אבל לא מן התורה, זה לא מספיק. אותו אחד שלא האמין לר' יוחנן שהקב"ה עתיד להעמיד אבנים, בשער ירושלים, מיהלומים, הוא הראה לו, כנראה אדם גדול, וראה את המלאכים שחוצבים את שערי ירושלים מאבני החן האלו, אמר לר' יוחנן אני ראיתי את מה שאמרת, אמר לו, ועד עכשיו לא האמנת?! נתן עיניו בו ונעשה גל של עצמות.

יש סיפור מבהיל של ר' יחזקאל, מכתב שהתפרסם, היה ילד ינוקא, ממשפחה חסידית בבלז, שבגיל שנתיים היה אומר משניות גמרות, זה ראייה גדולה למה שחז"ל אומרים שבבטן אימו המלאך מלמד את התינוק, את העובר, את כל התורה כולה, מאיפה יכול לדעת? אז תלמיד של ר' יחזקאל כתב לו שהוא ראה את התופעה הזו והוא ממליץ לו לראות את זה כי זה מאוד מחזק באמונה, אז ר' יחזקאל ענה לו שזה נכון, הבת שלי גם אמרה את זה שהיא ראתה ואמרה לי שכדאי לבוא לראות, וחשבת לי לכת לראות, אחר כך אמרתי לעצמי, אם אלך לראות זאת אומר שמה שלא בעיניי אני לא ממש מאמין, אני אראה אני יאמין יותר, אני לא רוצה לראות, חס וחלילה, אני מאמין במה שחז"ל אמרו, ולא הלך לראות! אז להאמין מכוח של הוכחות מדעיות... רק מה, אנו כן היינו הולכים לראות את התופעה של הינוקא מבלז, אז אנו לא נמצאים במדרגה של ר' יחזקאל, אז צריך להאמין בגלל שחז"ל אומרים, לא שזה יהיה הסיבה שמאמינים.

על גלגול נשמות שמדברים על זה בלי סוף, ועל בעל אוב שכתוב על זה בתנ"ך, וגם היום, יש סיאנסים שאנשים מעלים את המתים ולפעמים המתים מדברים בשפות שהאנשים האלו לא